KAYIP ZAMANLARIN DONUKLUĞU

FATMA TUTAK

Tik tak, tik tak… Taktiki taktiki… tiki, tiki, tiki, tiki…

Mekanizma işlemeye devam ediyor…

Kapalı çarşıda sahafların çaprazında, nalburun böğründe; hepi topu üç metrekarelik dükkanında oturmuş bunları dinliyor. Her biri başka helecanlarda başka bir hikâye anlatıyor. Yaşanmışlıklar, sevinçler, kaygılı, ikircikli, civcivli zamanlar… Ânı sayar, geçmişi yad ederken geleceğe koşan zaman işçilerini, saatleri…

Bu ritmik sesler nicedir kafasının içine iyiden iyiye işlemiş hatta bu sebeple kulak çınlaması diye bir rahatsızlığı olduğunun bile farkına varamamıştı. Handiyse bu kır saçlı, kırışık yüzlü, sarkık kulaklı kafanın kendi sesi halini almıştı. Ara sıra üzerine iyice eğildiği işinden başını kaldırıp camdan dışarıyı seyrediyor. Sıra sıra karşılıklı dükkanların dizildiği daracık sokaktan gelip geçen insanlara bakarken düşünüyor.

Ne kadar da meşguller. Hep aceleleri var; hep bir yerlere yetişmeliler. Omuz omuza yürüdükleri, yanlarından geçtikleri başka insanları sanki görmüyorlar. Hepsi ellerinde tuttukları ışıklı ekrana odaklanmış durumda. Konuşmuyor, gülmüyorlar. O ellerindeki, sanki onları da yapaylaştırmış. Cansız, bilinçsiz, hissiz, donuk bir devinim içindeler yalnızca, hepsi bu…

Bazıları ara sıra, bazıları sık sık karşıdaki büyükçe ışıltılı dükkâna uğruyor. Çalışanlarla ayak üstü bir şeyler konuşup alacaklarını aldıktan sonra çarçabuk çıkıp gidiyor. Dijital, elektronik, tıpkı ellerinden düşmeyen o aletler gibi renkli ekranları olan saatler satılıyor orada. Kendi dükkanında bulunan o saat başlarını, dakikaları, saniyeleri hakkını vererek sayan zemberekli saatlere dönüp bakan yok.

Bu zamanda her şey eskiyor. Her şey tüketiliyor, hatta insan bile! Tüketilebilir olmalı ki her şey, bir kenara atılabilsin. Atılabilsin ki yerine yenisi… Bu anda gıcırdayarak açılan kapının çıngırağı Arif Usta'yı daldığı düşüncelerden çekip aldı.

İçeri girene üst yarısı kesilmiş gibi duran siyah çerçeveli dikdörtgen gözlüğünün üstünden bakarken zihni hala meşguldü. On on iki yaşlarında kadar bir çocuk elinde tuttuğu eski bir kol saatini uzattı. "Kaç para eder bu?" Yılların ustası, burnunun ucuna tutulmuş saatin kadranında silinmeye yüz tutmuş Swiss Made yazısını okudu.

"Ne yapacaksın parayı?" Çocuk beklemediği bu cevapla kolunu geri çekti. Bakışlarını saatin camı üzerinde kayıp duran baş parmağından kaldırmadan: "Orası seni ne ilgilendirir, kaç para verirsin onu söyle!" Arif Usta oturduğu yerde az doğrulup öne doğru eğildi. "Sen önce bu saati nereden bulduğunu söyle. Doğruyu anlat bakıyım yoksa birinden mi arakladın?"

Çocuk irkildi ama çabuk toparlandı. "Yok be ne araklayacağım. Evden işte, babamındı. Geçen hafta rahmetli olunca kolundan çıkardılar. Anam da saatçilere bir göstereyim diye gönderdi." Çocuğun bu sözleri üzerine daha fazla üstelemeyi uygun bulmayarak konuyu kapattı. Zira acılı insan gözündeki yıkkın bakıştan belli olurdu; çocuk yaralıydı bu aşikardı. Elli paraya anlaştılar.

Belki o kadar etmezdi belki de bozuktu amma orijinaldi. Bir de aile ihtiyaçlıydı. Çocuğu savdıktan sonra ilk iş saatin içini açıp baktı. Üzerindeki silik yazıdan da anlaşıldığı gibi İsviçre malıydı. Hele şimdilerde ele geçer mal değildi. Tam olarak ne zaman bozulduğunu kestiremedi ama epey eskiden olduğu anlaşılıyordu. Bunu daha arkasını açar açmaz anlamıştı.

Zembereğin ucuna bağlanan çarkların alt kısmı hafif nemle beraber yer yer paslanmıştı. Saat darbe almış kadran yerinden oynamış olmalıydı. Yoksa kolayına nemlenip paslanmazdı bu alet. Madem epey zamandır çalışmıyordu, rahmetli ne diye takmaya devam ediyordu acaba? Belki ona da babasından veya dedesinden kalmıştı. Belki çok kıymet verdiği birinden armağandı.

Yahut da saatin durduğu an kendisi için bir milattı… Saatler yalnızca zamanın değil insan ömrünün de çetelesini tutardı. Gurbet elde yiten bir atadan kalan son yadigâr olabilirdi. Gidip de dönmeyen sevgiliden bir veda armağanı yahut. Tüm hayat mesaisini iyilik tohumları ekmeye adamış bir büyüğün son saniyesine tanıklık etmiş ve orada mıhlanıp kalmış da olabilirdi…

Dükkânda buna benzer onlarcası vardı. Bu eski işlik, su gibi akıp giden zamanın tortusunu biriktirmiş, aldığı sayısız hasara rağmen işlemeye devam eden hayat tanıklarının yuvası olmuştu. Nice harpten alnının akıyla çıkmış yaralılar müzesiydi…

İşini bitirdiğinde vakit epeyce ilerlemişti. Saati, bileğindekine göre yeniden ayarladı. Kalbi duran hastayı hayata döndüren kahraman bir doktor gibi kulağına götürüp dinledi.

Tiki, tiki, tiki, tiki… İşte nihayet başarmıştı. Tedaviye cevap vermiş hayata dönmüştü! Köşesi yırtık sandalyeden zorla kalkarken diz eklemleri çatırdadı.

Bükülü durmaktan tutulup kalmış belini dikkatlice yerine oturturken yüzü iyice kırıştı. Dönen başını avuçları arasında ovalarken kararan gözlerini sıkıca yumdu.
Yaşlı vücut yerinden oynattığı için adeta kendisine ceza veriyordu. Ihtiyarlık böyle zamanlarda hatıra gelir, zihni biraz meşgul ettikten sonra geçici bir süre unutuşun derin sularına gömülürdü.

Yavaş adımlarla kapıya yöneldi. Ortalık iyice kararmış, çarşı tenhalaşmıştı. Karşı dükkânın ışıkları sönmüştü. İçerde ise bu sessizliği fırsat bilen eski saatlerin senfonisi durmadan devam ediyordu…

